

UCHWAŁA NR .....
RADY MIEJSKIEJ W PIASECZNI

z dnia ..... r.

**w sprawie ustanowienia użytku ekologicznego pn. Rzeka Mała położonego w gminie Piaseczno
w obrębie Chojnów**

Na podstawie art. 7 ust. 1 pkt 1, art. 18 ust. 2 pkt 15, art. 40 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tj. Dz.U. z 2024 r., poz. 1465 ze zm.), oraz art. 44 ust. 1, ust. 2 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (tj. Dz.U. z 2024 r., poz. 1478), po dokonaniu uzgodnienia z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Warszawie, Rada Miejska w Piasecznie uchwała, co następuje:

§ 1.

1. Ustanawia się użytek ekologiczny pod nazwą „Rzeka Mała”, zwany dalej użytkowem, na działkach o numerach ewidencyjnych 335, 336, 337, 338, 339, 349, 350, 352, 353, 356, 357, 358 i 359 obręb Chojnów, gmina Piaseczno, powiat piaseczyński, województwo mazowieckie, obejmujący obszar o powierzchni ok. 133,3 ha.
2. Teren przeznaczony pod użytek zarządzany jest przez Lasy Państwowe, Nadleśnictwo Chojnów, Leśnictwo Dobiesz oraz przez Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie. Obejmuje następujące wydzielania leśne: 163 c, d, f, g; 164 a, c, b, h; 165 b, c, d, f, g, h, i, j, k, l, m; 166 a, f, h, i; 173 b, c, d, f, j, r, s; 174 a, f, n, o; 180 f, h, i; 181 a, b, c, h; 186 c, d, i, j, k, l, m, n; 188 b, c, d, i, j, k, l, m, n, o, p, r stanowiące działki nr ewid. 335, 336, 337, 338, 339, 349, 350, 352, 353, 356, 357, 358 i 359 obręb Chojnów.
3. Przebieg granic użytku ekologicznego, o którym mowa w ust. 1 określa mapa stanowiąca załącznik nr 1 do niniejszej uchwały, z zaznaczonymi na niej tzw. współrzędnymi punktów załamań X, Y (Państwowy Układ Współrzędnych Geodezyjnych 1992):

RADA PRAWNY

Katarzyna Bureczaniuk
27. 11. 2024 r.

Nr	X	Y
1	463910,55	644832,04
2	463914,47	644864,66
3	463853,14	644852,34
4	463824,97	644859,49
5	463782,77	644879,01
6	463744,67	644893,18
7	463728,92	644924,97
8	463701,42	644966,85
9	463726,78	644983,14
10	463758,15	644932,93
11	463770,46	644997,85
12	463749,49	645063,39
13	463710,60	645113,31
14	463687,21	645143,32
15	463656,86	645169,40
16	463634,40	645081,34
17	463540,41	645124,48
18	463550,51	645187,76
19	463482,17	645202,93
20	463470,99	645189,37
21	463464,80	645196,91
22	463457,91	645189,83
23	463442,74	645180,85
24	463429,71	645118,95
25	463425,30	645074,91
26	463416,30	645054,78
27	463415,83	645037,29
28	463387,94	645060,72
29	463358,94	645107,99
30	463302,52	645105,52
31	463299,38	645102,31
32	463286,11	645088,23
33	463282,68	645084,61
34	463262,42	645071,02
35	463238,10	645061,78
36	463194,94	645086,98
37	463178,51	645119,62
38	463161,00	645142,05
39	463155,36	645149,26
40	463130,21	645153,44
41	463109,92	645192,30
42	463104,14	645203,37
43	463104,57	645219,45
44	463131,40	645259,73
45	463167,90	645255,67

46	463187,87	645271,65
47	463212,92	645289,39
48	463228,33	645296,70
49	463235,79	645316,53
50	463223,88	645318,59
51	463206,70	645319,49
52	463206,50	645328,64
53	463190,11	645336,73
54	463175,46	645339,73
55	463164,83	645318,66
56	463161,60	645298,41
57	463146,35	645297,35
58	463109,16	645351,13
59	463094,12	645349,01
60	463105,24	645401,82
61	462967,33	645460,20
62	462926,76	645477,40
63	462924,99	645435,53
64	462964,59	645398,64
65	462974,20	645392,20
66	463001,82	645374,16
67	463013,68	645363,24
68	463002,84	645348,49
69	462996,95	645340,15
70	462927,63	645309,41
71	462939,73	645272,46
72	462944,96	645256,77
73	462799,46	645298,95
74	462804,24	645353,47
75	462797,37	645357,40
76	462782,66	645363,00
77	462769,50	645364,27
78	462730,26	645331,57
79	462708,68	645313,42
80	462706,22	645275,24
81	462679,74	645230,00
82	462658,65	645249,74
83	462615,98	645301,65
84	462601,92	645349,22
85	462603,88	645385,52
86	462610,01	645426,96
87	462617,00	645458,72
88	462596,07	645538,02
89	462591,90	645553,42
90	462589,45	645564,58
91	462575,21	645626,08

92	462537,73	645641,85
93	462534,01	645643,37
94	462528,28	645636,99
95	462516,96	645624,65
96	462508,38	645615,29
97	462491,46	645590,89
98	462491,95	645575,15
99	462492,64	645550,95
100	462487,29	645520,87
101	462482,92	645495,81
102	462494,40	645473,62
103	462494,56	645471,94
104	462500,61	645406,59
105	462500,82	645397,23
106	462500,65	645394,86
107	462500,37	645347,57
108	462495,79	645323,54
109	462461,46	645325,99
110	462443,15	645341,19
111	462424,51	645366,04
112	462419,60	645390,24
113	462403,58	645410,51
114	462413,88	645455,96
115	462363,85	645439,21
116	462330,50	645438,96
117	462293,80	645454,08
118	462269,68	645471,17
119	462264,25	645486,58
120	462257,50	645494,75
121	462215,48	645496,71
122	462160,26	645541,80
123	462126,95	645494,72
124	462118,19	645482,27
125	462113,00	645475,89
126	462106,54	645480,49
127	462111,59	645486,82
128	462129,41	645512,53
129	462165,05	645562,44
130	462174,86	645576,50
131	462134,80	645641,81
132	462165,95	645686,69
133	462147,63	645718,57
134	462143,38	645724,05
135	462133,74	645715,38
136	462126,54	645721,60
137	462100,43	645722,78

138	462087,31	645737,46
139	462072,06	645743,55
140	462037,07	645756,83
141	462018,11	645753,07
142	461997,02	645745,14
143	461984,18	645735,41
144	461981,65	645718,65
145	461967,59	645703,61
146	461924,10	645679,74
147	461895,00	645674,18
148	461847,26	645669,93
149	461798,87	645709,17
150	461803,44	645745,47
151	461789,71	645757,24
152	461778,92	645762,47
153	461741,97	645795,49
154	461728,56	645826,56
155	461699,46	645862,28
156	461685,57	645895,47
157	461671,59	645929,07
158	461665,62	645954,08
159	461657,36	645989,64
160	461637,09	646040,16
161	461593,93	646059,78
162	461395,29	646148,56
163	461325,31	646180,11
164	461248,80	646214,61
165	461238,66	646153,46
166	461229,02	646087,57
167	461261,22	646048,25
168	461282,07	646022,58
169	461299,32	646002,07
170	461301,44	645993,69
171	461305,57	645976,93
172	461311,70	645952,57
173	461312,81	645947,91
174	461309,85	645939,86
175	461309,63	645939,30
176	461300,79	645915,54
177	461298,06	645907,78
178	461301,69	645861,59
179	461338,89	645832,86
180	461363,80	645813,91
181	461396,66	645788,39
182	461423,64	645740,99
183	461454,21	645688,76

184	461436,06	645644,70
185	461505,62	645607,87
186	461547,58	645561,62
187	461566,12	645541,00
188	461573,12	645533,05
189	461574,49	645531,56
190	461575,73	645529,68
191	461579,06	645524,76
192	461579,31	645524,37
193	461580,00	645524,06
194	461580,76	645523,70
195	461586,25	645521,18
196	461591,87	645518,57
197	461654,03	645490,42
198	461703,73	645456,09
199	461714,20	645439,74
200	461740,36	645399,85
201	461754,42	645377,29
202	461756,38	645390,69
203	461817,20	645369,11
204	461879,98	645346,88
205	461932,62	645327,26
206	461950,28	645321,04
207	461990,58	645338,54
208	462012,41	645354,40
209	462028,43	645371,40
210	462037,67	645384,07
211	462048,46	645399,28
212	462058,27	645413,09
213	462069,06	645428,21
214	462074,21	645435,24
215	462080,99	645444,73
216	462088,51	645455,11
217	462103,06	645475,38
218	462106,58	645480,45
219	462112,95	645475,87
220	462106,41	645466,63
221	462098,98	645456,25
222	462092,76	645447,26
223	462080,17	645429,60
224	462074,04	645421,26
225	462067,99	645412,85
226	462061,37	645403,61
227	462054,51	645393,72
228	462047,23	645383,50
229	462034,97	645366,58

230	462027,20	645358,24
231	462018,05	645348,27
232	462015,35	645346,39
233	462004,48	645338,54
234	461998,76	645334,45
235	461993,20	645331,18
236	461983,55	645326,77
237	461923,06	645300,77
238	461907,60	645288,78
239	461869,99	645258,04
240	461854,95	645235,48
241	461836,31	645202,78
242	461926,56	645177,93
243	462004,38	645157,66
244	462071,09	645138,69
245	462319,59	645070,03
246	462312,40	645034,71
247	462380,41	645012,48
248	462393,49	644966,54
249	462413,44	644952,80
250	462414,58	644931,88
251	462446,96	644933,51
252	462464,94	644960,65
253	462466,90	644967,35
254	462473,44	644986,32
255	462516,60	644972,09
256	462667,01	644923,05
257	462642,82	644811,87
258	462729,80	644781,79
259	462744,18	644787,68
260	462777,86	644782,12
261	462818,41	644775,25
262	462847,51	644769,36
263	462900,81	644759,88
264	462964,90	644748,11
265	462963,26	644738,30
266	462986,80	644733,07
267	463049,91	644705,60
268	463085,23	644690,56
269	463142,12	644650,67
270	463179,73	644605,87
271	463203,92	644589,20
272	463246,10	644578,08
273	463267,68	644580,37
274	463306,27	644585,27
275	463341,58	644580,04

276	463381,80	644539,82
277	463419,18	644529,01
278	463488,72	644510,39
279	463474,99	644452,84
280	463505,24	644474,43
281	463518,81	644459,87
282	463560,66	644448,27
283	463591,23	644460,53
284	463620,99	644450,23
285	463644,04	644426,69
286	463658,27	644427,18
287	463670,20	644425,87
288	463684,91	644418,67
289	463701,26	644409,36
290	463715,00	644422,76
291	463744,75	644396,28
292	463762,57	644389,90
293	463775,16	644373,39
294	463780,72	644325,48
295	463809,33	644309,30
296	463839,90	644304,56
297	463848,08	644364,07
298	463852,00	644392,19
299	463848,41	644406,90
300	463861,49	644510,56
301	463878,91	644631,85
302	463888,72	644672,72
303	463910,55	644832,04

§ 2.

Szczególnym celem ochrony użytku ekologicznego, o którym mowa w § 1 jest zachowanie w stanie możliwie najbardziej naturalnym ekosystemów wodno-błotnych, łągu jesionowo – olszowego wraz z zachodzącymi w nich naturalnymi procesami, a także stanowisk rzadkich i chronionych gatunków roślin, grzybów i zwierząt (ze szczególnym uwzględnieniem płazów i ptaków), ich ostoi oraz miejsc rozmnażania i sezonowego przebywania. Przedmiotem ochrony ustanawia się również istniejące na obszarze torfowiska, które w optymalnym stanie nawodnienia pełnić będą usługi ekosystemowe.

§ 3.

1. W stosunku do ustanowionego użytku ekologicznego, o którym mowa w §1 zabrania się:

- 1) niszczenia, uszkodzenia lub przekształcania obiektu lub obszaru;
- 2) wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwsztormowym lub przeciwpowodziowym albo budową, odbudową, utrzymaniem, remontem lub naprawą urządzeń wodnych;
- 3) uszkodzenia i zanieczyszczenia gleby;
- 4) dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli zmiany te nie służą ochronie przyrody albo racjonalnej gospodarce rolnej, leśnej, wodnej lub rybackiej;

- 5) likwidowania, zasypywania i przekształcania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy oraz obszarów wodno-błotnych;
- 6) wylewania gnojowicy, z wyjątkiem nawożenia użytkowanych gruntów rolnych;
- 7) zmiany sposobu użytkowania ziemi;
- 8) wydobywania do celów gospodarczych skał, w tym torfu, oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu;
- 9) umyślnego zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia nor, legowisk zwierzęcych oraz tarlisk i złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką;
- 10) zbioru, niszczenia, uszkodzenia roślin i grzybów;
- 11) umieszczania tablic reklamowych.

2. Zakazy, o których mowa w ust. 1, nie dotyczą:

- 1) prac wykonywanych na potrzeby ochrony przyrody po uzgodnieniu z Radą Miejską w Piasecznie;
- 2) realizacji inwestycji celu publicznego w przypadku braku rozwiązań alternatywnych, po uzgodnieniu z Radą Miejską w Piasecznie;
- 3) zadań z zakresu obronności kraju w przypadku zagrożenia bezpieczeństwa państwa;
- 4) likwidowania nagłych zagrożeń bezpieczeństwa powszechnego i prowadzenia akcji ratowniczych.

§ 4.

W zakresie ochrony czynnej użytku ekologicznego ustala się następujące działania:

1. wspomaganie procesów korytotorwórczych o ile pozwolą na to względy formalne, organizacyjne, prawne;
2. ograniczenie śmiertelności zwierząt na drodze przebiegającej przez obszar (ul. Leśna):
  - ustawienie znaków ostrzegawczych, np. A-18B oraz ograniczenie prędkości pojazdów;
  - w przypadku modernizacji przepustu pod drogą - dostosowanie go dla potrzeb migracji zwierząt przy jednoczesnej budowie ogrodzeń naprowadzających do zmodernizowanego przepustu i ograniczających wkraczanie płazów na jezdnię;
3. monitoring występowania gatunków inwazyjnych;
4. przywrócenie (lokalnie) koszenia lub wypasu w celu zachowania siedlisk ptaków, np. kszyka, tam gdzie to możliwe (w zależności od zainteresowania zarządcy / właściciela terenu oraz przeszkód organizacyjnych i prawnych);
5. zawieszenie budek dla nietoperzy (działanie fakultatywne), zwłaszcza zamontowanie budek szczelinowych dla kolonii rozrodczych, chętnie zajmowanych przez karliki, nocki i mopki;
6. utrzymywanie optymalnego z punktu widzenia przyrodniczego poziomu wód gruntowych i powierzchniowych poprzez ochronę (a w uzasadnionych przypadkach – wykonywanie zabiegów jak instalacja rur przelewowych lub rozbieranie) tam bobrowych, a w razie potrzeby jego podwyższanie za pomocą zastawek, szczególnie przy północnej granicy obszaru użytku;
7. utrzymanie roślinności szuwarowej oraz zarośli wierzbowych w celu umożliwienia gniazdowania ptakom (błotniaka stawowego, żurawia, słowika szarego, zielonki, bączka).

§ 5.

Nadzór nad użytkowaniem ekologicznym powierza się Burmistrzowi Miasta i Gminy Piaseczno.

§ 6.

Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta i Gminy Piaseczno.

§ 7.

Integralną częścią uchwały jest załącznik nr 1 obrazujący granice ustanawianego użytku ekologicznego.

§ 8.

Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od daty ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Mazowieckiego.

Przewodniczący Rady Miejskiej w Piasecznie

**GRANICE
UŻYTKU
EKOLOGICZNEGO**

Legenda

□ granica użytku

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 42. Ustawy o ochronie przyrody, użytkami ekologicznymi są zasługujące na ochronę pozostałości ekosystemów mających znaczenie dla zachowania różnorodności biologicznej – naturalne zbiorniki wodne, śródpolne i śródleśne oczka wodne, kępy drzew i krzewów, bagna, torfowiska, wydmy, płaty nieużytkowanej roślinności, starorzecza, wychodnie skalne, skarpy, kamieńce, siedliska przyrodnicze oraz stanowiska rzadkich lub chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów, ich ostoje oraz miejsca rozmnażania lub miejsca sezonowego przebywania.

Ustanowienie użytku ekologicznego następuje uchwałą rady gminy (art. 44 przywołanej ustawy). Uchwała rady gminy określa nazwę danego obiektu lub obszaru, jego położenie, sprawującego nadzór, szczególne cele ochrony, w razie potrzeby ustalenia dotyczące jego czynnej ochrony oraz zakazy właściwe dla tego obiektu, obszaru lub jego części, wybrane spośród zakazów wymienionych w art. 45 ust. 1.

Wniosek o ustanowienie użytku ekologicznego w dolinie rzeki Małej złożyło Nadleśnictwo Chojnów, które jest zarządcą niemal całości objętych niniejszą uchwałą gruntów, tylko działka nr ew. 336 obręb Chojnów, będąca gruntem pod śródlądową wodą powierzchniową płynącą rzeki Małej stanowi własność Skarbu Państwa w trwałym zarządzie Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie.

W związku z tym, przygotowano inwentaryzację przyrodniczą w zakresie botaniki i siedlisk, ornitologii, herpetologii, malakologii, lichenologii, mikologii, chiropterologii, ichtiologii, teriologii. Prace trwały przez okres 6 miesięcy, tj. w okresie od początku kwietnia do końca października 2023 r., a ich efektem jest udokumentowanie niezwykłego w skali regionu bogactwa gatunków, w tym chronionych i rzadkich, a także gatunków istotnych w skali Unii Europejskiej, wymienionych w tzw. dyrektywie ptasiej i dyrektywie siedliskowej.

Zgodnie z art. 4 ust. 1 ustawy o ochronie przyrody: „Obowiązkiem organów administracji publicznej, osób prawnych i innych jednostek organizacyjnych oraz osób fizycznych jest dbałość o przyrodę będącą dziedzictwem i bogactwem narodowym”. Dlatego ustanowienie przedmiotowego użytku ekologicznego, poparte rzetelną wiedzą na temat chronionych walorów środowiska, jest nie tylko zasadne, ale obliuguje, zarówno Gminę Piaseczno, jak i zarządców przedmiotowego terenu do podjęcia wszelkich możliwych działań mających na celu zachowanie tych zasobów dla przyszłych pokoleń, zwłaszcza w obliczu zmian klimatu i kryzysu różnorodności biologicznej.

Na terenie przeznaczonym niniejszą uchwałą do objęcia ochroną występuje siedlisko przyrodnicze 91E0 - Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (podtyp: 91E0-3 Niżowy łęg jesionowo - olszowy Fraxino - Alnetum), wymienione w Załączniku I Dyrektywy Rady 92/43/EWG (tzw. Dyrektywa Siedliskowa). Ponadto na tym terenie występują przedstawiciele kilkudziesięciu objętych ochroną, rzadkich lub zagrożonych gatunków roślin, grzybów, bezkręgowców, płazów, gadów, ptaków, ssaków. Wśród tych gatunków znajduje się 25 szczególnie cennych, chronionych prawem międzynarodowym, tj.

- czerwończyk nieparek, zalotka większa, kumak nizinny, żaba moczarowa, grzebiuszka ziemna, rzekotka drzewna, mopek zachodni, nocek wąsatek, nocek Brandta, nocek rudy, karlik malutki, karlik drobny, karlik większy, borowiec wielki, bóbr europejski, wydra europejska - chronione Dyrektywą Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. ze zm., czyli tzw. dyrektywą siedliskową oraz - bączek, błotniak stawowy, błotniak zbożowy, bocian czarny, dzięcioł czarny, dzięcioł średni, trzmielojad, zielonka, żuraw - chronione Dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/147/WE z 30 listopada 2009 r., czyli tzw. dyrektywą ptasią.

Obecnie obszar pełni ważną funkcję przyrodniczą jako ostoja rzadkich, w skali regionu i kraju składników fauny, flory i mykobioty. I taką funkcję winien pełnić dalej. Biocenoza tego terenu stanowi niewątpliwie unikalny w skali gminy obszar o niewiele zmienionej strukturze przyrodniczej, będącej jednocześnie cennym elementem krajobrazu. Występują tu wartościowe pod względem przyrodniczym zbiorowiska roślinne będące jednocześnie istotnym elementem w

ciągach komunikacyjnych zwierząt. Ponadto obszar ma duże znaczenie dla zachowania różnorodności biologicznej Chojnowskiego Parku Krajobrazowego. Wartość ekosystemową tego miejsca zwiększa także występowanie w podłożu złóż torfowych, które same w sobie mogą i powinny być przedmiotem ochrony w użytku ekologicznym - co zostało uwzględnione wśród celów ochrony użytku.

Przedmiotowy fragment doliny rzeki Małej, stanowi obecnie rozległy i „dziki” jak na standardy południowego Mazowsza obszar, w obrębie którego główną rolę pełnią spontaniczne procesy samoregulacji środowiska przyrodniczego. Dzisiaj, kiedy krajobraz nie tylko większości Polski, ale i całej Europy jest kreowany przez człowieka (włączając w to również obiekty, gdzie na szeroką skalę prowadzone są działania ochrony czynnej, mające doprowadzić, do ściśle zaplanowanych przez człowieka efektów), tego typu obszary cechują ponadprzeciętne walory przyrodnicze. Obecny obraz znacznej części drzewostanów na terenie użytku, mogący jawić się jako katastrofa ekologiczna (masowe zamieranie drzew) jest efektem działających tu naturalnych procesów, których obserwowanie w dzisiejszych czasach jest już coraz większą rzadkością. Zakłócanie tych procesów w jak najmniejszym stopniu, objęcie jak największej powierzchni doliny ochroną bierną oraz pozwolenie na spontaniczną regenerację siedlisk, zgadzałoby się z coraz częściej docenianą w Unii Europejskiej ideą Wilderness protection (ochroną dzikości) (Pawlaczyk P. 2014. Ochrona dzikości (Wilderness) – nowy paradygmat europejskiej ochrony przyrody? Przegl. Przyr. XXV, 4: 17-35).

Użytek w przyszłości powinien być też miejscem prowadzenia dalszych badań w celu stałego pogłębiania wiedzy o wartości tego terenu a także monitorowania ewentualnych zmian w zespołach roślin, zwierząt i grzybów.

Ze względu na obecny charakter zbiorowisk roślinnych występujących na terenie użytku (fitocenozy leśne oraz spontanicznie rozwijające się fitocenozy szuwarowe), najlepszą formą ochrony względem nich będzie ochrona bierna. Pozostawienie roślinności do spontanicznego rozwoju i samoregeneracji oraz zminimalizowanie oddziaływania człowieka (w tym przede wszystkim sztucznego kreowania siedlisk przez gospodarkę leśną) pozwoli na ukształtowanie się cennej mozaiki siedlisk bagiennych o charakterze naturalnym. Przy obecnym poziomie wód gruntowych oraz stopniu przekształcenia siedlisk nieleśnych, próba odtworzenia cennych zbiorowisk łąkowych wydaje się bezcelowa. Wykaszenie łąk, które obecnie ma jeszcze miejsce w obrębie niewielkich płatów szuwarów, z punktu widzenia roślinności i flory ma charakter zdecydowanie fakultatywny. Jej wykaszanie może mieć jednak pozytywny wpływ dla zachowania siedlisk części gatunków ptaków, np. kszycy. Także ochrona płazów w projektowanym użytku ekologicznym powinna odbywać się poprzez ochronę bierną. Przede wszystkim kluczowym zagadnieniem jest nierozbieranie tam bobrowych w dolinie ciek Mała. Zapewni to trwałość rozlewisk i jednocześnie miejsc rozrodczych dla płazów.

Istotnym aspektem dla ochrony roślin, zwierząt i grzybów na tym obszarze jest także gospodarka leśna, która powinna być ograniczona na terenie użytku ekologicznego.

Wprowadzany zakaz „niszczenia, uszkodzenia lub przekształcania obiektu lub obszaru”, implikuje bardzo poważne ograniczenia w prowadzeniu gospodarki leśnej i wodnej, których prowadzeniem mogą być potencjalnie zainteresowani zarządcy tych terenów, tj. Nadleśnictwo Chojnów oraz Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie. Równie poważne skutki dla możliwości prowadzenia jakiegokolwiek gospodarki ma zakaz dotyczący zmiany stosunków wodnych a także likwidowania i przekształcania obszarów wodno – błotnych. Brak ingerencji w stosunki wodne na przedmiotowym terenie powinien skutkować utrzymaniem wysokiego poziomu uwodnienia, co jest najbardziej pożądane, ale jednocześnie będzie utrudniać lub uniemożliwiać prowadzenie gospodarki leśnej. Nadleśnictwo Chojnów akceptuje ten fakt, m.in. w związku z tym, że podobnie jak i inne podmioty publiczne jest zobowiązane przepisami prawa do ochrony przyrody, czemu dało wyraz składając wniosek o ustanowienie użytku ekologicznego. Zgodne z celami ochrony

użytku, a także z przyjętymi zakazami będą następujące wskazania do prowadzenia gospodarki leśnej:

- pozostawianie powalonych drzew, wykrotów do naturalnego rozpadu, co m.in. wspierać będzie rozwój populacji płazów i gadów na obszarze projektowanego użytku ekologicznego;
- pozostawianie do samoistnej mineralizacji drzew martwych i zamierających. Zaleca się również, by nie wykonywać rębni w siedliskach wilgotnych, przylegających do rozlewisk rzeki Małej – olszyny, łągi czy grądy są optymalnym żerowiskiem dla płazów;
- niezalesianie terenów otwartych w południowej części projektowanego użytku, które powstały przez działalność bobrów i po zamarcu zalanych okresowo drzew, w szczególności olch;
- pozostawienie strefy buforowej o szerokości nie mniejszej niż 30 m od granic użytku ekologicznego wolnej od cięć zupełnych;
- niezwalczanie szkodników owadzych i patogenów grzybowych poprzez stosowanie metod mechanicznych, chemicznych lub biologicznych w granicach użytku ekologicznego.

Również, w realizacji celów ochrony użytku, zachowania w niepogorszonym stanie przedmiotów ochrony oraz dla przestrzegania ustanowionych zakazów konieczne w zakresie gospodarki wodnej będzie:

- rezygnacja z prowadzenia prac utrzymaniowych na rzece Małej w granicach użytku ekologicznego, w tym zaprzestanie wykaszania i czyszczenia koryta z namulów i obumarłych części roślin (co m. in. zapobiegnie niszczeniu fauny wodnej), oraz zaniechanie działań mogących spowodować pogorszenie stosunków wodnych (osuszenie);
- zaniechanie oczyszczania rowów melioracyjnych. Będą one powoli zamulały się i zarastały, co powinno doprowadzić do przywrócenia naturalnych stosunków wodnych;
- rezygnacja z likwidowania i niszczenia żeremi i tam bobrowych;
- podejmowanie prac na rzece Małej, poza przedmiotowym obszarem, mogących wpływać na stan uwodnienia chronionego obszaru (osuszenie), wyłącznie na podstawie rzetelnych ekspertyz hydrologicznych, wykluczających negatywne oddziaływanie na chroniony obszar użytku.

Zakaz dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli zmiany te nie służą ochronie przyrody albo racjonalnej gospodarce rolnej, leśnej, wodnej lub rybackiej jest zakazem kluczowym dla istnienia gatunków i siedlisk chronionych w ramach ustanawianego użytku.

Przewidziane w ustawie o ochronie przyrody i przyjmowane dla przedmiotowego użytku zakazy:

„[...] 4) dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli zmiany te nie służą ochronie przyrody albo racjonalnej gospodarce rolnej, leśnej, wodnej lub rybackiej,

5) likwidowania, zasypywania i przekształcania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy oraz obszarów wodno-błotnych”

w bardzo znaczący sposób ograniczają możliwość prowadzenia zarówno gospodarki wodnej, jak i leśnej, ponieważ gatunki i siedliska, jak również samo torfowisko, będące przedmiotem ochrony, wymagają utrzymania tych terenów w stanie bardzo dużego uwodnienia, z dopuszczeniem zamierania drzewostanów i samoregulacji naturalnych procesów przyrodniczych. Zmiana stosunków wodnych na potrzeby racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej, wodnej lub rybackiej może stać w sprzeczności z ochroną przyrody. Dlatego żadne działania gospodarcze nie powinny być podejmowane pochopnie, a racjonalna gospodarka wodna, winna być poparta rzetelnymi ekspertyzami hydrologicznymi, wykazującymi w sposób bezsprzeczny, że prace prowadzone na rzece, także poza terenem użytku ekologicznego, nie spowodują obniżenia poziomu wody na chronionym odcinku.

Zakaz likwidowania, czy tylko przekształcania obszarów wodno – błotnych będzie stał w sprzeczności z pracami utrzymaniowymi na rzece i to nie tylko w obszarze użytku, ale także na odcinkach, gdzie te prace oddziaływać będą na chroniony obszar.

Utrzymanie istniejącego na terenie planowanego użytku ekologicznego wysokiego nawodnienia torfowiska przyczyni się do spowalniania odpływu wód ze zlewni, jak również do zatrzymywania odpływu biogenów, co jest zbieżne z celami i zadaniami ustalonymi dla JCWP rzeka Mała w Planach Gospodarowania Wodami, dlatego uchwała nie stoi w sprzeczności z „interese” zarządcy rzeki Małej, wręcz przeciwnie - przyczyni się do realizacji obowiązującego prawa.

Zgodnie z opinią PGWWP: „działania proponowane dla tego użytku, mające na celu zwiększenie retencji wody i renaturyzację koryta rzecznoego są zgodne z zestawami działań określonymi w Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły (IIaPGW) dla JCWP Mała. Obszar użytku znajduje się w granicach Chojnowskiego Parku Krajobrazowego oraz Warszawskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu, obszarów przeznaczonych do ochrony siedlisk lub gatunków, dla których utrzymanie lub poprawa stanu wód jest ważnym czynnikiem w ich ochronie. Użytek ten leży bezpośrednio powyżej obszaru Natura 2000 Łąki Soleckie. Zgodnie z IIaPGW na terenie zlewni zaleca się działania naprawcze dla obszarów chronionych. Celem środowiskowym jest zachowanie trwałego funkcjonowania ekosystemów hydrogenicznych oraz powstrzymanie przesuszania i degradacji gleb hydrogenicznych. W zalecanych działaniach podstawowych dla JCWP Mała wymienia się poprawę warunków hydromorfologicznych rzeki. Zaprzestanie prac utrzymaniowych na rzece Małej na terenie planowanego użytku ekologicznego przyczyni się do odtworzenia naturalnych procesów hydromorfologicznych w korycie a przez to też zwiększenia różnorodności nisz ekologicznych. Poza tym rzeka Mała w Karcie Charakterystyk została określona jako silnie i ekstremalnie zagrożona suszą. Spowolnienie odpływu wody z terenu zlewni zwiększy odporność rzeki na susze”.

BURMISTRZ
Miasta i Gminy Piaseczno
mgr Daniel Putkiewicz